

INNA AIROLA

KAAREN KERTOMUS

Keskimmäinen osa

KAAREN KERTOMUS

Keskimmäinen osa

Inna Airola

KAAREN KERTOMUS

Keskimmäinen osa

© 2018 Airola, Inna

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-800-695-4

*Kerran olen sinun
niin kuin sinä olet minun.*

Kerran, toisen — kerran ja aina.

— pohjolaisestä skaldilaulusta

RAUNIALAN RENKI

Kesästä talveen 882—883

Keskikesän iltana täytti muuan pihkakatseinen nuorukainen kahdeksantoista vuotta. Aikuiseksi hänet olisi silmämääräisesti kuvitellut venyneestä varresta ja veitsen väistäneistä haituvista leukalinjan alla, mutta omasta mielestään Kaare oli yhä pelkkä kömpelö keskenkasvuinen poika, jonka toinen jalka oli isän tapaan pidempi ja iän pitkään pakottaisi kepin varaan.

”Juohan nyt”, Dastos komensi palatessaan pöytään täydet kolpakot mukanaan ja lykkäsi toisen niistä lähemmäs nuorempaansa. Kaare säpsähti. Missä välissä Kotkanpoika oli edes pöydästä ehtinyt poistua?

”Minä otin jo yhden”, Kaare murahti, painaen silmänsä varjoon ja tuijottaen kulmiensa alta siihen tapaan, ettei kukaan olisi uskaltanut katsoa takaisin yhtä silmäystä syvemmälti. Oluttupaan unohtuminen ei ollut hänen ajatuksensa eikä muutoinkaan mieleen vuoden vilkkaimpaan aikaan, mutta he olivat tulleet varta vasten kauppalaan kokon poltto- toa katsomaan eikä kyyti takaisin tulisi ennen aamua. Kaare

olisi kernaammin kuunnellut rukin rullausta kuin tullut väkisin kievariin kuskatuksi keskellä yötöntä yötä.

Taivaanrantaan pudonnut aurinko piirsi aukinaisesta ovesta ja muutamasta muhkuraisesta ikkunalasista kievarin muuten kovin pimeisiin sisätiloihin ja tanssitti valopalloja kattoparruissa. Siitäkin huolimatta, että ovi oli auki ja hyönteiset pääsivät siitä kulkemaan simasaavien pintaan kuivuneen makean perään, sisällä oli lämmintä ja likeistä.

”Juo nyt vaan”, kehotti Kotkanpoika, kun toinen yhä vain tuumi. ”Et sinä kahdesta tuopista siihen sammu. Lai-
meaakin tämä on kuin vettä litkineen kusi kesähelteillä.”

Kaare katsoi edessään pöydällä olevaa puutuoppia syvään ja kuuluvasti huokaisten ja muutaman kulauksen kumottuaan sai Kotkanpojalta hyväksyvän nyökkäyksen. Dastos nosti omaansa.

”Siis juokaa pois, ei kursailla lain; ka’ nyt on juhla ja juomaa ain”, hän mutisi väkinäisesti, ryysti kerralla puolet alas ja pyyhki partaansa pudonneet pisarat.

Vuodessa ja puolessa siitä, kun pojat olivat tulleet Raulialaan ja pestautuneet Auterelan tilalle rengeiksi, Dastos oli kasvanut leveyttä siinä missä Kaare pituutta toisenkin ohi. Enää Kotkanpojan nahka ei näyttänyt ripustetun liian suuren rangon päälle. Pellavanvaaleat hiukset ja kasvoja kehystävä parta keräsivät kyllä katseita, mutta yksittäisiä kasvonpiirteitä ja pakkasenpureman sävyisiä silmiä enemmän tiedettiin ihailta Kotkanpojan tallitöissä ja harjoituksissa hankkimia lihaksia. Vielä jonkin aikaa aikaisemmin Dastos oli niitä itsekin ihmetellyt, tutkaillut paitansa alta pullistuvia käsivarsiaan ja nyökkäillyt tyytyväisenä, kenties kuvitellen,

että kukaan ei nähnyt moista omahyvää.

Niin ikään melkein kaksi vuotta oli kulunut Kaaren lähdettyä kotikylästä yön selkään ja kymmenen vehnävän kiinniottokäsky kintereillään. Kohinakorvessa yksikään etelänpuolen ongelma ei tiettävästi käynyt kummittelemaan ja Raunialassakin hänen nimensä oli varmasti moneen otteeseen mainittu kenenkään sille korvaansa keikauttamatta. Silti joskus Vilgarrinpoika kuvitteli kauppalanvahtien syynäävän vastaantulijoita ja hakevan juuri häntä. Toisinaan hän pohti, olisiko sittenkin pitänyt lähteä eränkävijäksi ja piiloutua metsämökkiin jonnekin Kohinakorven siimekseen.

Sinällään jo asumattomat taipaleet olivat varsin hyvä syy olla kiinnittämättä minkäänlaista huomiota Kohinakorpeen, vaikka sen laitamilla eleli hyvin monenlaista väkeä kylissä ja kauppapaikoissa: oli kaakkolaisia, pohjalaisia, jokunen riigiläinen ja kaukokaipuusta kärsivä kolgaháldilainen, kaikki sekalaista sakkia. Hiisiäkin tiedettiin asustelevan Kohinakorven kätköissä ja tulevan idästä ja pohjoisesta isommankin joukon voimin. Jos joku sattui löytämään hiiden takapihaltaan, siitä puhuttiin pitkään ja kovaan ääneen: pelättiin karjaa varastettavan, lapsia vietävän ja kiroja leviättävän, ja kauppalan portit laitettiin säppiin sen sileän tien, jos yhdenkin harmahista oli nähty liikkuvan lähimailla.

Sitä, mistä moinen nimi oli metsäiselle seudulle langennut, ei ollut ketään muistamaan, mutta ainakin toisinaan tuuli puhalsi siellä siten, että tuntui kuin korvessa olisi kohissut koskien lailla. Koskia metsän siimeksessä ei Raunialan tienoilla ollut — vain pieniä puroja, jotka syksyn

tullen rasahtivat jo, kun muu maa vasta marrasti. Ne virtasivat kadoten välillä maan uumeniin ja risteillen päämäärättömästi kuin maistimyötäinen metsänkävijä. Äesvuorilta, joiden kainaloon levittäytyneessä lehtojen ja niittyjen laaksoissa Raunialakin lepäsi, pulppusi tasaisena virtana vettä muutamaan harvaan sikäläiseen järveen, jotka nekin olivat varsin pieniä — talvisin jäässä pohjamutia myöten niin, ettei niihin voinut edes humalassa hukkuu.

Nimittäin jos jotakin, niin humalaisia Raunialassa riitti, sillä viinanpoltto oli Kohinakorvessa kovassa huudossa niin omiin tarpeisiin kuin enemmän tai vähemmän yhteisen hyvän vuoksi. Maustakaan ei ollut poikkipuolista sanottavaa, kun hinta oli olematon. Parempi väki oli perso Pohjolan puolelta tuodun siman perään, mutta rahattomien sydämessä puolinaisellakin paloviinapullolla oli paikkansa. Kernaasti olisivat Kohinakorven kauppalat laskeneet myyntivaroja omiin kirstuihinsa kuin verovehnaviä konsanaan, mutta harva talollinen jaksoi katsella viinanpolttajien perään siten kuin olisi ehkä kannattanut — olivat yleensä itsekkin sen verran hutikassa, että hyvin harvoin kuului muuta kuin väsynyttä voivottelua. Viinanpolttajilla riitti ryyniä silloinkin, kun ruoka kävi vähiin, mutta ainakin markkinapäivinä Raunialassa saattoi saada vehnavilleen muutakin vastinetta kuin pelkkää viinaa.

Auterelan tilan isäntä Vikko Tapurinpoika ei viinoista välittänyt. Hän oli varakas mies, itarakin omaisuutensa suhteen, mutta silloin tällöin hän suostui avaamaan rahakirstunsa lukon palkollistensa puolesta — kievarissa käytetyt kolikot nuorukaiset olivat saaneet isännältä varta

vasten. Tapurinpoika oli vaativa, mutta maksoi aina minkä lupasi ja piti sanansa ja pullot poissa pihapiiristä. Kaarella oli katto päänsä päällä ja ruokaa päivittäin pöydässä, joten hän oli päättänyt jäädä keräämään renginpalkkoja ainakin siksi, kunnes saisi kymmenen vehnävää kasaan ihan jo varmuuden vuoksi — jos joutuisikin lunastamaan itsensä vapaaksi.

Kotkanpojan elämästä Auterelassa Kaare ei ymmärtänyt kuin sen verran, minkä hukkaan heitettyä hikeä tämä välillä kuokanvarressa, välillä miekanvarressa vuodatti. Itsekin velhon palkkajoukoissa Uuranlinnassa jo hyviä vuosikymmeniä sitten palvellut Tapurinpoika piti vanhemmalle rengilleen säännöllisiä taisteluharjoituksia ja vaati niin paljon, että vähäisempi olisi menettänyt järkensä. Mutta Dastos oli sitkeää tekoa, ei valittanut, otti iskut vastaan ja jostain kummasta keräsi aina uutta pontta seuraavaan suoritukseen.

Isännän valitukset olivat väliin kovaa kuultavaa: milloin miekkakäsi oli liian laiska, milloin jalkatyöskentelyssä ei ollut tasapainoa; milloin mistään vain ei tullut mitään; milloin nuorimies oli pelkkä häpeä koko Pohjolalle ja varsinkin kuulun äitinsä nimelle. Eikä isäntä yleensä ottanut asiakseen huomauttaa asiasta pelkällä sanalla, vaan Kotkanpoikaan oli hakattu taitoa puolentoista vuoden ajan sanan varsinaisessa merkityksessä.

Vikko Tapurinpoika oli sanonut, ettei Uuranlinnaan otettu ”puolivillaisia eikä villapöksyjä” ja että kestäisi vielä hyvän tovin, ennen kuin Kotkanpojasta olisi edes asevaraston vartijaksi. Dastos oli tehnyt kovasti töitä, huhki hulluna

sillä välin, kun Kaare vain oli ja otti rahoja niin kuin pestisopimuksessa oli sanottu. Kotkanpoika ei saanut lähteä kyllillekään neuvottelematta isännän kanssa ja vakuutettuaan, ettei juhlinta lähtisi lapasesta.

Harvoin nuorimies oli lähtemättä jättänyt, mutta isännälle asti humalanhuurteisista illoista ja takahuoneiden iloista ei koskaan kuulunut. Vanhemman rengin perään kysyttäessä Kaarekin vain kohautteli olkiaan ja jatkoi puhteidensa parissa ja kirosi sitä, miksi hänen piti tietää ja samaan aikaan olla puhumatta. Dastos ei nimittäin koskaan sanonut mitään tekemisistään ja menemisistään salamyhkäisessä seurassa isojen ihmisten asioilla, muttei varsinaisesti piilotellut totuuttakaan Vilgarrinpojalta — odotti Kaaren pitävän suunsa sanomattakin.

Kaare ei voinut välillä edes väkipakolla väittää Kotkanpoikaa muuksi kuin toveriksi, jonka kanssa jakoi ullakko-huoneen, tallityöt ja toisinaan sanan kaksi illalla, kolmannen aamulla kukonkiekaisun aikaan. Kotkanpoika ei vielä siihenkään päivään mennessä ollut esittänyt anteeksipyyntöä Tammerissa antamastaan nyrkinpuolesta, ja yhä toisinaan Kaaresta tuntui kuin hailakoissa silmissä olisi ollut syytöstä ja surua.

Soturin poika, tuhahti Kaare mielessään ja heitti muutama ajatuksen Herja Hildirin hengelle. Dastos ei edesmenneestä äidistään puhunut eikä Kaare liiemmin kysellyt. Häntä kutkutti kertoa kuulemansa Kotkanpojalle aina pahan päivän päätteeksi, muttei koskaan päässyt tuumasta toimeen. Lopulta hän aina päätyi samaan: jos jaarli Jerke-

rintytär ei omalle veljelleen totuutta tahtonut kertoa, tuskinpa se muiltakaan kuultuna olisi paremmin otettu. Ja mitä sitten: olisiko Dastos jättänyt Uuranlinnan haaveet välistä ja rynnännyt pohjoiseen sukusiteitään setvimään; olisiko hän vaatinut päästä yhtä hyvälle osille kuin punahiuksinen kaksosensa — kenties jonkinlaiseksi mahtiherraksi asti? Ehkä se juuri oli syy, miksi Jerkerintytär oli veljestään vaiennut ja antanut tämän mennä omia teitään.

Kaare oli katsellut Kotkanpojan kovaa osaa sivusta siihen puuttumatta, mutta toisinaan hän koki kipeää mielessään ja muisti, miltä tuntui saada selkään. Kaare oli pohjimmiltaan hidas ja laiskaksikin helposti haukuttava, mutta Auterelassa hän oli katsonut pysyvänsä isännän hyvällä puolella sen jälkeen, kun ensimmäinen kevät oli kulu-
nut näpit punaisina ja itku herkässä. Hän ei ollut aikeissa antaa syytä enää yhdellekään selkäsaunalle.

Se, mitä hän kotoaan oli läksiäisiksi saanut, oli ehkä haalistunut nahasta mutta jäänyt muistiin, jota ikä ei vienyt mukanaan ja jonka unohtamiseksi ja anteeksiantamiseksi Vilgarrinpoika ei uskonut elämästään aikaa löytyvän. Hänellä oli kyrsänkappale hampaidensa välissä ja pitkä viha, joka kyti rinnan alla eikä suostunut sammumaan, vaikka sen välillä saattoikin unohtaa.

Meluinen kievari alkoi olla liikaa Vilgarrinpojan sietokyvylle siinä vaiheessa, kun ilta viileni yöksi ja metakan alla pörräsi parvi iniseviä itikoita. Kaare listi verenimijöitä siinä missä ehti pitkin pöytiä ja seinä ja läimi Dastosta käsivarrelle juuri, kun paikalle ilmaantui muutama maksuseuraksi

luultava. Nämä eivät olleet sen erikoisempia kuin Raunialan läpi aiemmin kulkeneet naimalaiset: kulkurin kuluneet vaatteet, hiilellä rajatut silmät ja naisilla avonainen kaula-aukko, joka antoi asioihin varsin selvän selityksen. Kuten yleensäkin, saappaat oli kävelty puhki pohjasta, sillä harva kehtasi kuskata naimalaisia siltä varalta, etteivät nämä olleet kauppalan kirjoissa — ja ani harva asia Kohinakorven puolella oli.

Dastos särpi simaansa sippaisuun ja viittasi yhtä naisista tulemaan lähemmäs. Kulmikkaaksi kävellystä vartalosta oli vaikea mennä ikää arvaamaan, mutta kasvojen ja kaulan syvät rypyt kertoivat vuosien kertymästä, työstä ja taipaleista taivasalla. Jäljelle oli jäänyt ilme, joka valui suupieliä alas kuin ikiaikainen alakulo.

Kotkanpoika antoi naiselle kuparilta kiiltävän kolikon ja viittasi sitten Kaaren suuntaan.

”Hyvää syntymäpäivää”, hän sanoi. ”Tämä menee minun maksuuni.”

Kaaren oli puristettava huulensa kipeästi kiinni, ettei olisi päästänyt pahoja sanoja, pohti naisen tähden kahdesti ja päättään pudistaen piti katseensa pöydän kuluneessa pinnaassa. Ilta alkoi todellakin mennä sellaisille suunnille, joista ei pahastumatta pääsisi.

”Ei kiitos”, nuorukainen mutisi ja luimisteli sitten pahoittelevan katseen naiseen. ”Osta vaikka uudet kengät. Tai vie nuo vanhat suutarille.”

Naimalainen katsoi odottavasti Kotkanpoikaan, ja kun tämäkin vain heilautti välinpitämättömästi kättään, hän puristi kolikon nyrkkiinsä ja siirtyi koettamaan onneaan

KERRAN OLEN SINUN NIIN KUIN SINÄ OLET MINUN

Kaare Vilgarrinpojan renginpesti Auterelan tilalla päättyy, ja yhdessä Dastos Kotkanpojan kanssa hän lähtee Pohjolaan.

Mantsinmäeltä alkanut matka kulkee kylänvarsien kievareille ja sumuisille soille, kaupunkien kujille ja korpitaipaleiden taakse. Samalla Herja Hildirin menneisyydestä paljastuu entistä synkempiä salaisuuksia.

Kaiken keskellä Kaare ei ole unohtanut Ásevaine Argerintytärtä. Mutta voiko Ásevaine koskaan nähdä nuorukaisessa muuta kuin keskenkasvuisen, pahantuulisen pojan?

*Omaäänistä, historiallista fantasiaa romantiikkaa unohtamatta.
Kaaren kertomus jatkuu maailmassa, joka on saanut innoituksensa
Suomen, Pohjolan ja Venäjän historiasta ja mytologiasta*

INNA AIROLA ON KOTOISIN KUUSIMETSÄSTÄ JA ASUU
KAUKANA PÄÄKAUPUNKISEUDULTA KATSOTTUNA.
HÄN ON KOULUTUKSELTAAN HUMANISTI JA KIRJOITTA TYÖN
OHESSA OMAPÄISESTI JA OMAKUSTANTEISESTI.

INNAAIROLA.COM

842 | 842F
ISBN 978-952-800-695-4

9 789528 006954